

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

III. Testimonium Dionysij Areopagitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

cùm dicat: *Vna caro, vnus sanguis: vnus etiam panis, vnus calix.* Ex quo sequi videtur, vt in Sacramento non sit nisi panis, & vinum, quæ tamen carnem, & sanguinem, quæ sunt res Sacramenti, significant. Addit etiam argumentũ ex nomine panis, & fractionis, quæ non conueniunt propriè, nisi vero panis

RESPONDEO; Quod attinet ad nomina panis, & fractionis, non esse faciendam nouam quæstionem, cùm sint ista ipsa vocabula Pauli, I. Cor. 10. *Panis, quem frangimus, &c.* de quibus supra diximus. Quod autem pertinet ad illam distinctionem carnis, & sanguinis a pane, & calice, dico Ignatium distinguere carnem, vt in cruce passam, & sanguinem, vt in cruce fectum, à Sacramento Eucharistiæ; & rectissimè. Sacramentum enim Eucharistiæ, siue contineat verè (vt nos credimus) Christi carnem, siue non contineat, est signum representans carnem Christi, vt morientem in cruce, & sanguinem, vt in cruce effusum, & proinde distinguitur ab illis. Vult autem eo loco Ignatius hortari ad vnitatem, & charitatem consecretandam, & ad schismata, & hæreses fugiendas. Itaq; monet vt in vna sede maneant, eidem prædicationi dent operam, & vna vtantur Eucharistiâ, id est, simul communicent, non faciant schismata, non erigant contraria altaria. Probat autem debere eos simul communicare, quia vnum est Sacramentum Eucharistiæ: vnum autem Sacramentum esse, probat, quia vna est caro Christi, & vnus sanguis. Quæ probatio efficax esset, etiam si hoc Sacramentum significaret tantum carnem Christi, vt aduersarij volunt: sed est efficacior, si Sacramentum non tantum significet, sed etiam verè contineat Christi carnem.

CAPVT TERTIVM.

Testimonium Dionysij Areopagite.

DIONYSIVM AREOPAGITAM Apostolorum tempore floruisse nemo dubitat: libros qui ei adscribuntur, negant heretici illius Dionysij esse, & nos alibi probauimus esse. Sed hoc loco super sedendum est hoc labore, quia Petrus Martyr non solum admittit eos libros esse alicuius antiqui Patris, sed etiam argumentum inde petere audet pro suo errore. Et præterea cùm citetur hic auctor tanquam antiquus, & venerabilis Pater à S. Gregorio homilia 34. in Euangelia; necesse est omninò vixisse illum in primis quinque seculis, quæ à Caluino recipiuntur. Nam Grego.

Gregorio, qui ante annos mille floruit, fuit hic auctor antiquus, & venerabilis Pater, quid erit nobis?

Ille igitur in libro de hierarchia Ecclesiast. cap. 3. part. 3. preter alia multa, quæ de hoc Sacramento dicit, ita ipsum alloquitur: *O diuinissimum, & sacrosanctum Sacramentum, obdulta tibi significantium signorum operimenta dignanter aperi, & perspicue nobis fac appareas, nostrosq; spirituales oculos, singulari, & aperto tue lucis fulgore imple.* Hæc ille. At eiusmodi inuocatio stultissimè, & impiè referretur ad Sacramentum, si solùm esset panis triticeus, non autem panis cœlestis viuis, & diuinus.

Respondet Petrus Martyr in lib. contra Gardinerum, par. 1. obiecto 150. Dionysiu apostrophen fecisse ad rem significantam, id est, ad ipsum Christum, qui per symbola panis, & vini repræsentatur: *Quemadmodum in templis Papisarum, inquit ipse, videas procumbere homines ante signa, & Statuas, & ad illas exclamare, quasi aut B. Virgo, aut Petrus, & Paulus præsens esset.*

At bis peccat in hac responsione Pseudomartyr. PRIMO, quia se ipse damnat cum ceteris Sacramentariis, qui acerrimè reprehendere solent, & idololatriæ accusare Catholicos, quod orent ante imagines, aut venerabile Sacramentum: nunc enim vsum istum ipse defendit, dum eum sanctissimo Patri tribuit. SECUNDO peccat, quod non aduertit, aliud esse ante imagines inuocare Christum, vel Sanctos quos imagines repræsentant, quod Catholici rectè faciunt: aliud inuocare ipsas imagines, quod Catholici non faciunt, nec potest nisi stultè, & impiè fieri. Dionysius autem ipsum inuocat Sacramentum, atq; ab ipso petit, quæ à solo Deo rectè peti possunt: existimauit igitur in Sacramento verè Christum ipsum Deum, & hominem contineri, immò ipsum Christum vnà cum externis symbolis Sacramentum esse.

Idem Dionysius ibidem, sed paulò inferiùs: *Pontifex, inquit, quod hostiam salutarem, quæ supra ipsum est, litet, se excusat ad ipsum exclamans; Tu dixisti, Hoc facite, &c.* At certè purus panis nō supra nos est; neq; esset opus vlla excusatione, si merū panem tractare debemus, etiamsi is Christum significaret: alioqui debuissent etiam Aaronici sacerdotes se excusare, quod indigni essent, qui tangerent oues, & boues illos, quod ridiculum est.

Audiamus nūc quid ipse pro se adferat ex Dionysio. Adferat igitur illa verba ex eodem cap. 3. part. 3. *Pontifex operum panem & individuum aperit, & in frustra concidit.*

RESPONDEO; Miram esse aduersariorum importunitatem, qui si in vno, vel altero Patre legant Eucharistiam vocari panem, statim clamant, Eucharistiam nihil esse, nisi panem propriè dictum: & cum in omnibus Patribus in infinitis locis legant Eucharistiam esse corpus Christi, tamen non volunt admittere corpus vllò in loco propriè accipi. Dico igitur panem vocari Eucharistiam, sed panem cœlestem, & diuinum, non triticeum: nam paulò antè (vt diximus) idem Dionysius scribit eum panem esse hostiam ipso Pontifice longè digniorem, ita vt excusatione illi opus sit, quòd rem tam eximiam tractare audeat.

CAPVT QVARTVM.

SECUNDA ætas Ecclesiæ ab anno Domini C. ad CC.

Testimonium Iustini.

DOST Apostolorum discipulos in SECUNDA ætate Ecclesiæ tres habemus testes insignes, & indubitatos, Iustinum Martyrem, Pium I. Pontificem, & Irenæum. IUSTINVS igitur Martyr in Apologia 2. ad Antoninum Imperatorè, sic loquitur de Eucharistia: *ὅτι γὰρ ὡς κοινὸν ἄρτον, ὃ δὲ κοινὸν σῶμα ταῦτα λαμβάνομεν, ἀλλὰ ὁμῶς τρόπου ἄλλου λόγῳ θεὸς σαρκωποιθεὶς ἰησοῦς χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν καὶ σὰρκα, καὶ αἷμα ὑπὲρ σωτηρίας ἡμῶν ἔσκηρ: ὅτι καὶ τὴν δὲ εὐχῆς λόγῳ τὸ θεὸς παρ' αὐτῶ εὐχαρισθεὶς σαρτρεφῆρ, ἐξ ἧς αἷμα καὶ σὰρκα κατα μεταβολὴν τρεφονται ἡμῶν, ἐκείνη τὸ σαρκωποιθέντος ἰησοῦ, καὶ σὰρκα, καὶ αἷμα ἐδίδαχθημεν εἶναι.* Non enim de communem panem, neque communem potum hac sumimus, sed quemadmodum per verbum Dei incarnatus Iesus Christus saluator noster, & carnem, & sanguinem pro salute nostra habuit.